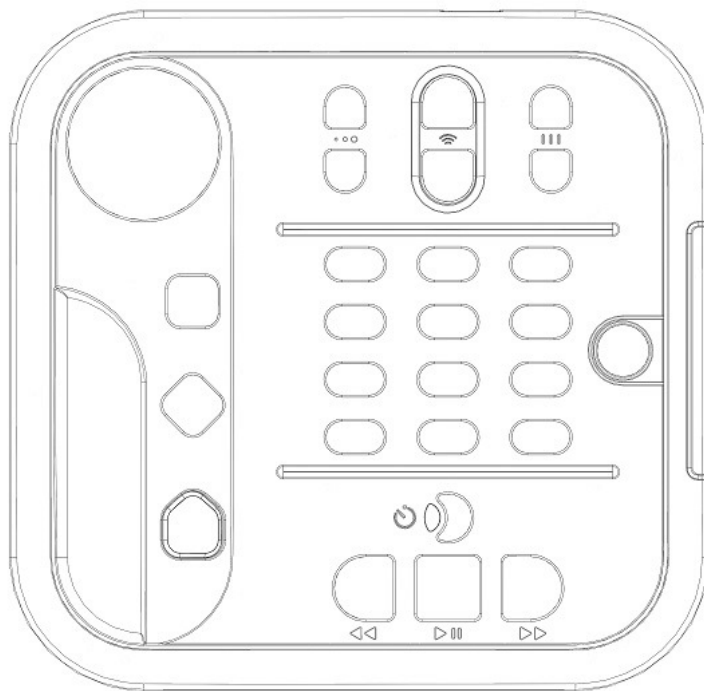

Näin käytän Daisy-soitinta Victor Reader Stratus 12 M

Käyttöopas

Näkövammaisten liitto ry
Daisy-lainaamo
2022

Sisällys

Lukijalle.....	4
Pakkauksen sisältö.....	4
Pikaohje.....	5
Tietoa akuista	6
Merkkivalot.....	7
Daisy-soittimen näppäimet	8
Näppäimistön kuvaus	9
Numeronäppäimistö ja sen toiminnot	10
Laitteen käyttö cd-levyltä kuunneltaessa	12
1. Aluksi.....	12
2. CD-levyn asettaminen laitteeseen	12
3. Kuuntelun aloittaminen ja lukemisen keskeyttäminen	12
4. Info-näppäin ja Missä olen?	12
5. Painikekuvaus	13
6. Levyn poistaminen	13
7. Laitteen sammutus.....	13
8. Kelaus eteen ja taakse.....	13
9. Äänen säätäminen	14
10. Käyttöopas muistikortilla	14
11. Kirjanmerkit	14
Kirjanmerkin asettaminen	14
Kirjanmerkkiin siirtyminen.....	15
Kirjanmerkkien poistaminen	15
12. Julkaisun alkuun tai loppuun siirtyminen.....	15
13. Unitoiminto ja kellonajan ilmoitus.....	15
14. Useampi julkaisu cd-levyllä	16
15. Julkaisun selailu	17
Tason valinta	17

Tasolla siirtyminen.....	18
Aikasiirtymä ja sivulle siirtyminen	18
16. Kirjahyllyjen välillä liikkuminen	18
17. Lisätietoa laitteen sisäisessä käyttöohjeessa	19
Muistikortti.....	19
Muistikortin paikalleen asettaminen	19
Julkaisutyypit ja niiden kansiot.....	20
Daisy-julkaisun kopiointi muistikortille	21
Daisy-apuri	21
Kopioiminen tietokoneella	21
CD-levyn kopiointi Stratuksella.....	21
Esimerkki tasojen jäsentelystä	22

Lukijalle

Tässä ohjeessa kerrotaan vaihe vaiheelta, miten voit kuunnella CD-levyillä toimitettuja Daisy-äänikirjoja ja muita julkaisuja Daisy-soittimella.

Daisy-soittimessa on opasääni, joka kertoo painikkeen toiminnon sitä painettaessa. Siksi ei haittaa, vaikka ei aina muistaisikaan, mitä painiketta piti painaa. Levy ja laite eivät myöskään vahingoitu vääristä painalluksista. Soittimessa on liitinaukko mahdollista kuulokekäyttöä varten. Se sijaitsee laitteen oikeassa sivussa, etummaisena, erillään muista liitinaukoista.

Voit kuunnella myös muistikortille tai muistitikulle ladattuja äänijulkaisuja. Julkaisujen kopiointi muistikortille tehdään tietokoneella.

Äänikirjoja saa esim. Celian äänikirjapalveluiden asiakkaana www.celia.fi tai kaupallisina.

Pakkauksen sisältö

Alla on lueteltu pakkauksen sisältö. Jos huomaat jotain puuttuvan, ota yhteys laitteen toimittajaan.

- Victor Reader Stratus 12 M
- verkkolaite
- Käyttöopas CD:llä ”Näin käytän Daisy-soitinta Victor Reader Stratus 12 M”.
- CD-levy, joka sisältää valmistajan käyttöohjeet usealla kielellä.

Huom.: Alkuperäinen pakkaus kannattaa säästää siltä varalta, että joudut toimittamaan laitteen huoltoon.

Jos laite tarvitsee huoltoa, pyydä ennen laitteen lähettämistä huoltolupa Daisy-neuvonnasta numerosta 09 3960 4040.

Pikaohje

- kytke Daisy-soitin verkkovirtaan ja lataa laitetta ensimmäisellä kerralla yön yli.
- käynnistä soitin virtanäppäimestä (pyöreä kuoppamainen näppäin oikeassa reunassa).
- työnnä CD-levy sisään laitteen etuosan litteästä aukosta.
- käynnistä lukeminen Toista/Pysäytä-näppäimellä (oranssi neliö alhaalla keskellä kelausnäppäinten välissä).
- keskeytä lukeminen Toista/Pysäytä-näppäimellä.
- poista CD-levy laitteesta painamalla oranssia levynpoistonäppäintä, joka sijaitsee kahvan vieressä alimmaisena.
- sammuta lopuksi laite virtanäppäimestä.

Tietoa akuista

- Ensimmäisellä käyttökerralla ja pitkän käyttötauon jälkeen lataa laitetta yön yli. Akun lataus kestää normaalisti noin neljä tuntia.
- Akku latautuu aina, kun laite on kytkettynä verkkovirtaan. Laitteella voi kuunnella samanaikaisesti.
- Akkukäytössä laite sammuttaa itsensä automaattisesti 30 minuutin kuluttua, kun laite on ollut käyttämättömänä.
- Kun irrotat laitteen verkkovirrasta, kuulet laskevan merkkiäänän laitteen siirtyessä akkukäytölle. Verkkovirtaan kytkettäessä kuulet nousevan merkkiäänän.
- Akun kesto on uutena yli kahdeksan tuntia, mutta esimerkiksi musiikki-CD-levyt kuluttavat virtaa huomattavasti nopeammin kuin Daisy-kirjat. Akun kesto lyhentää myös, jos sitä on ladattu alle neljä tuntia tai jos laitteeseen on asetettu internetyhteys ja se on päällä.
- Laitteeseen voi vaihtaa ainoastaan valmistajan hyväksymän akun.
- Käytä vain valmistajan omaa virtalähdettä akun lataamiseen.

Huom! Jos joudut irrottamaan akun (esimerkiksi laitteen jumiutuessa täysin), toimi näin:

Irrota laite verkkovirrasta ja käännä laite ylösalaisin niin että kantokahva on edessäsi. Laitteen pohjassa on kaksi liukuvaa läppää, joissa on kolme kohoviivaa. Läpät ovat lähellä kantokahvaa. Akun lokeron kansi on läppien takana. Liu'uta läppiä yhtä aikaa erilleen toisistaan peukaloilla. Akun kannen pitäisi aueta, jolloin akun voi ottaa pois ulkonemasta, joka on akun etuosan keskellä.

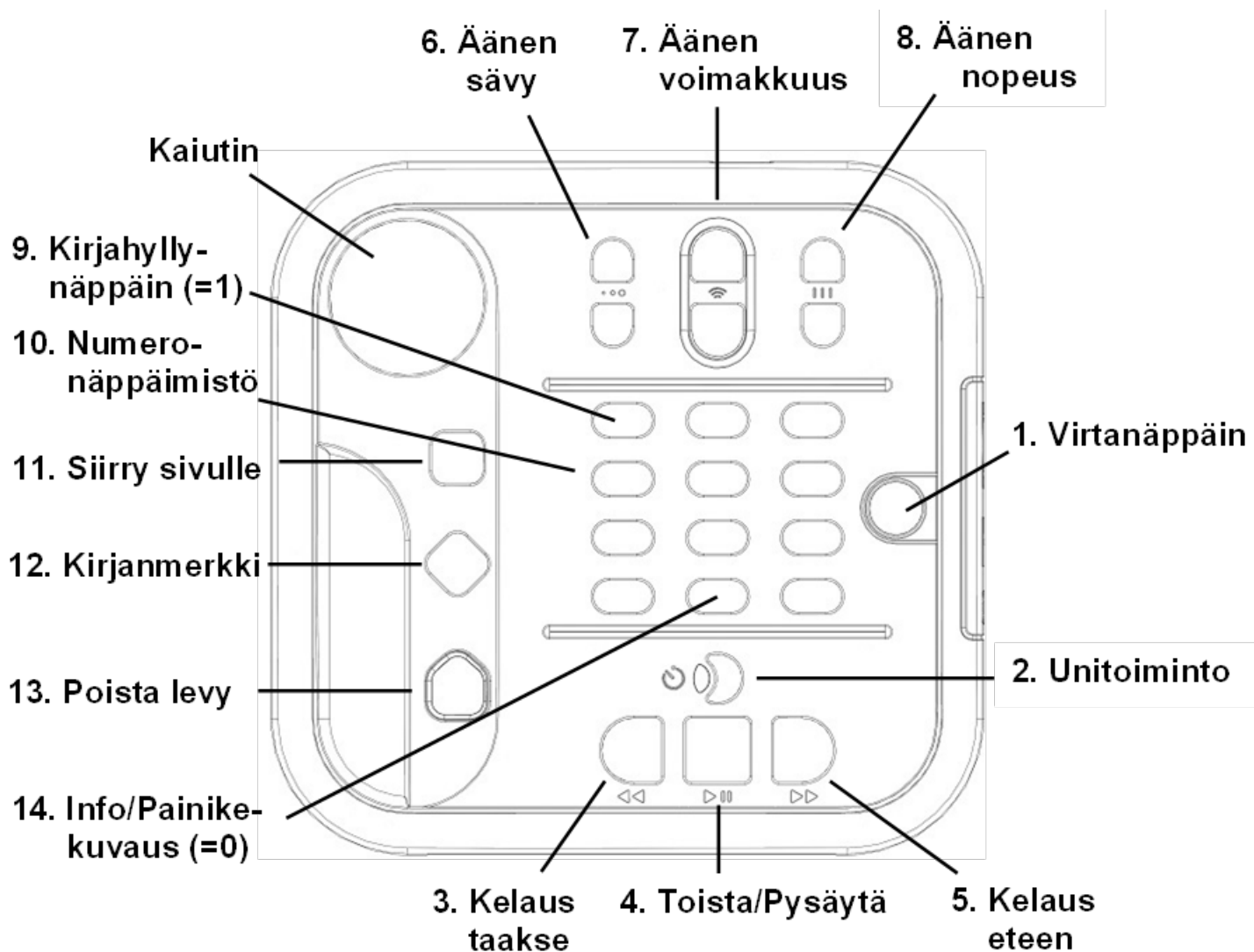
Paikalleen laitto: läppiin ei pidä koskea, kun akku laitetaan paikoilleen. Akku työnnetään takareuna edellä akkukotelon pohjaan ja lukitaan paikalleen painamalla etureunasta pohjaan.

Merkkivalot

- Käynnistettäessä merkkivalo palaa hetken punaisena.
- Virtapainikkeessa palaa vaaleanvihreä merkkivalo, kun Daisy-soitin on päällä, sekä akkukäytössä että verkkovirtaan kytkettynä.
- Kun akkua ladataan, valo alkaa vilkkua lataamisen merkiksi kullanuskeana, jos soitin ei ole päällä. Valo vilkkuu vihreänä, kun soitin on päällä.
- Unitoimintopainikkeen vasemmalla puolella on pieni, oranssi valo osoittamassa, kun automaattinen sammutus on kytketty päälle. Minuuttia ennen laitteen sammutusta, valo alkaa vilkkua, kuulet ilmoituksen sammuttamisesta.

Daisy-soittimen näppäimet

malli Victor Reader Stratus 12 M

1. Virta: kytke tai sammuta virta pitkällä painalluksella
2. Unitoiminto: valitse painalluksilla haluamasi sammutusaika
3. Kelaus taakse: pidä painiketta pohjassa kelauksen ajan
4. Toista/Pysäytä: keskeytä kuuntelu tai jatka siitä, mihin jäit
5. Kelaus eteen: pidä painiketta pohjassa kelauksen ajan
6. Äänen sävy: ylempi näppäin kirkastaa ääntä, alempi tummentaa
7. Äänenvoimakkuus: ylempi näppäin voimistaa ääntä, alempi hiljentää.

8. Puheen nopeus: ylempi näppäin nopeuttaa puhetta, alempi hidastaa
9. Kirjahyllynäppäin: numeronäppäin 1, voit vaihtaa kirjahyllyjen välillä
10. Numeronäppäimet: sisältävät selailupainikkeet 2,4,6,8 ja muita erityistoimintoja.
11. Siiry sivulle
12. Kirjanmerkki: voit asettaa kirjanmerkkejä julkaisuun
13. Levynpoistonäppäin: levyn voi poistaa vain virran ollessa päällä.
14. Info-näppäin ja painikekuvaus: numeronäppäin 0, lyhyellä painalluksella saat tietoja julkaisun kestosta ja akun latauksen tilasta. Pitämällä näppäintä pohjassa pitkään saat painikekuvauksen päälle tai pois.

Näppäimistön kuvaus

Aseta laite eteesi siten, että kantokahva on vasemmalla. Laitteen päällä kantokahvan yläpuolella on kaiutinritilä.

Laitteen etuseinässä on litteä cd-aseman aukko.

Laitteen takaseinässä on liitinaukko virtajohdolle.

Oikealla sivuseinällä on kolme liitinaukkoa:

Takimmainen kapea rako on muistikorttipaikka.

Keskimmäinen suorakaiteen muotoinen on USB-liittimen paikka.

Etummainen pyöreä liitinaukko on kuulokkeita varten.

Laitteen näppäimet:

Näppäimet on jaettu kolmeen ryhmään, joiden välissä on syvennetty vaakaviiva. Kahvan oikealla puolella on neljäs, allekkain olevien näppäimien ryhmä.

Yläreunassa on kolme näppäinparia äänensäätöä varten.

Vasemman- ja oikeanpuoleiset parit ovat kapeampia kuin niiden

keskellä oleva kookas, oranssi näppäinpari. Näppäinparien välissä olevassa aukossa on kohokuviot, jotka helpottavat niiden tunnistamista. Vasemmanpuoleisen näppäinparin välissä on kolme pistettä, jotka suurenevat vasemmalta oikealle. Keskimmäisen parin välissä on kolme päällekkäistä kaarta. Oikeanpuoleisen parin välissä on kolme pystyviivaa.

Laitteen keskellä on puhelimesta tuttu numeronäppäimistö. Viitosnäppäimessä on pieni kohouma sen tunnistamiseksi. Nollan vasemmalla puolella on Peruuta-näppäin = Tähti(*) ja oikealla Vahvista-näppäin = Risu(#). Numeronäppäinten oikealla puolella on pyöreä kuoppamainen virtanäppäin.

Alimmassa ryhmässä on neljä näppäintä. Ylinnä on kuunsirpin muotoinen oranssi Unitoiminto-näppäin. Sen vasemmalla puolella on pieni merkkivalo ja kohokuvioinen kellon viisaritaulu.

Unitoiminto-näppäimen alla on uloimmista päädyistä pyöristetyt kelausnäppäimet ja niiden keskellä neliön muotoinen, oranssi Toista/Pysäytä -näppäin, jonka keskellä on syvennys.

Vasemmanpuoleisen kelausnäppäimen alla on kohokuvio, jossa on kaksi vasemmalle osoittavaa kolmiota. Toista/Pysäytä -näppäimen alla on oikealle osoittava kolmio ja kaksi pystyviivaa.

Oikeanpuoleisen kelausnäppäimen alla on kaksi oikealle osoittavaa kolmiota.

Vasemmassa reunassa, kahvan oikealla puolella on kolme näppäintä allekkain. Alinna on ylöspäin osoittava kuoppamainen oranssi nuoli eli Poista levy -näppäin. Sen yläpuolella on vinoneliön muotoinen Kirjanmerkki-näppäin. Ylinnä on neliönmuotoinen Siirry sivulle -näppäin.

Numeronäppäimistö ja sen toiminnot

Numeronäppäin 1: Kirjahyllynäppäin. Painamalla näppäintä toistuvasti, siirryt kirjahyllystä toiseen. Vain ne hyllyt mainitaan, joissa on sisältöä. Laitteen sisäiset ohjeet saat käyttöön ja pois käytöstä painamalla näppäintä pidempään.

Numeronäppäin 2: Selailunäppäin. Siirtyminen tasojen välillä.

Numeronäppäin 3: Kopioi julkaisu CD-levyltä tai muistitikulta muistikortille, poista julkaisu muistitikolta tai Palauta kirja (online-kuuntelu).

Numeronäppäin 4: Siirtyminen valitun kirjahyllyn julkaisujen välillä tai selailutasolla taaksepäin.

Numeronäppäin 5: Missä olen?

Numeronäppäin 6: Siirtyminen valitun kirjahyllyn julkaisujen välillä tai selailutasolla eteenpäin.

Numeronäppäin 7: Valikkonäppäin. Lyhyesti painamalla pääset valikkoon, jossa voit hallita laitteen asetuksia. Painamalla näppäintä toistuvasti siirryt valikossa eteenpäin. Näppäimillä kaksi ja kahdeksan liikut valikon kohteissa taakse- tai eteenpäin. Valitun kohteen sisällä siirryt näppäimillä neljä ja kuusi. Poistut valikosta painamalla tähtinäppäintä (*). Valikko voi olla erilainen laitteesi ohjelmistosta riippuen. Pitkään painettuna näppäin vaihtaa käytettävää puhesyntetisaattoria.

Numeronäppäin 8: Selailunäppäin. Siirtyminen tasojen välillä.

Numeronäppäin 9: Toistotila.

Tähtinäppäin (*): Peruuta toiminto. Poistu valikosta.

Numeronäppäin 0: Info-näppäin lyhyesti painettuna. Painikekuvaus pitkään painettuna.

Risunäppäin (#): Vahvista toiminto.

Laitteen käyttö cd-levyltä kuunneltaessa

1. Aluksi

Aseta laite eteesi siten, että kahva on vasemmalla. Kiinnitä mukana tullut virtajohto laitteen takaosassa olevaan aukkoon ja sen jälkeen kytke toinen pää pistorasiaan. Paina pyöreää, kuoppamaista virtanäppäintä laitteen oikeassa laidassa niin pitkään, että kuulet merkkiään. Jos akku on ladattu, voit kuunnella myös ilman virtajohtoa. Ensimmäisellä käyttökerralla kytke laite kuitenkin verkkovirtaan ja lataa akkua yön yli.

2. CD-levyn asettaminen laitteeseen

Tartu CD-levyyn sen reunoista ja vältä koskettelemasta levyn pintaa likaantumisen estämiseksi. Työnnä CD-levy sisään laitteen etuosan litteästä aukosta. Mitään kantta ei tarvitse avata. Jos levy on ylösalaisin, laite työntää sen itsestään ulos.

Hetken kuluttua Daisy-soittimen opasääni kertoo, mikä julkaisu levyllä on. Jos et tiedä jostakin levystä, mikä se on, työnnä levy Daisy-soittimeen ja kuulet julkaisun nimen.

3. Kuuntelun aloittaminen ja lukemisen keskeyttäminen

Käynnistä lukeminen painamalla Toista/Pysäytä-näppäintä. Se on kookas, neliön muotoinen, oranssi näppäin laitteen alareunassa. Sen keskellä on syvennys näppäimen tunnistamiseksi. Voit keskeyttää lukemisen painamalla uudestaan Toista/Pysäytä-näppäintä.

Daisy-soitin muistaa mihin kohtaan jäit, vaikka katkaiset virran välillä tai kuuntelet muita kirjoja välillä. Seuraavalla kuuntelukerralla lukeminen jatkuu samasta kohdasta.

4. Info-näppäin ja Missä olen?

Jos et tiedä mikä julkaisu on meneillään, Daisy-soittimen opasääni kertoo julkaisun tiedot. Paina lyhyesti numeronäppäintä nolla. Kuulet julkaisun nimen, tekijän, keston, sijainnin, akun tilan ja muuta tietoa. Kuuntelu jatkuu, kun painat lyhyesti Toista/Pysäytä-näppäintä. Painaessasi toistuvasti näppäintä nolla, siirryt tiedoissa nopeammin eteenpäin. Voit myös siirtyä tiedoissa eteen- ja taaksepäin

näppäimillä 4 ja 6. Voit peruuttaa toiminnon tähti(*) -näppäimellä.

Numeronäppäin 5 kertoo, missä olet keskeyttämättä lukemista. Kuulet kuluneen ja jäljellä olevan ajan ja missä luvussa olet. Lukeminen jatkuu sen jälkeen automaattisesti.

5. Painikekuvaus

Toiminto on hyödyllinen, jos et muista mitä mikin näppäin tekee. Painikekuvaus on automaattisesti päällä, kun laitteessa ei ole levyä. Kun kuvaus on käytössä, paina jotain näppäintä, niin opasääni kertoo näppäimen nimen.

Levyn ollessa laitteessa saat painikekuvaustoiminnon käyttöön tai pois käytöstä pitämällä numeronäppäintä nolla pohjassa pitkään.

Opasääni ei kerro virtanäppäintä. Virran voi sammuttaa, vaikka painikekuvaus on päällä.

6. Levyn poistaminen

Levyn voit poistaa laitteesta painamalla Levynpoistonäppäintä, joka on oranssi näppäin kahvan vieressä alinna. Levyn voi poistaa vain, kun virta on kytkettynä.

7. Laitteen sammutus

Sammuta virta käytön loppuksi pitämällä virtanäppäintä pohjassa.

Nämä olivat perustoimintoja, joiden avulla pääset kuuntelun alkuun. Kun laite tulee tutuksi, kokeile myös seuraavia mahdollisuuksia:

8. Kelaus eteen ja taakse

Laitteen alalaidassa on kolmen näppäimen ryhmä. Keskimäinen on jo edellä käytetty kuuntelun käynnistävä ja keskeyttävä Toista/Pysäytä-näppäin. Sen molemmilla puolilla on ulommista päistään pyöristetyt näppäimet, joista vasemmanpuoleinen kelaa lukukohtaa taaksepäin ja oikea eteenpäin. Näppäintä täytyy pitää pohjassa kelaamisen ajan. Kelaus nopeutuu asteittain painamisen aikana.

Jos painat kelausnäppäintä pidempään Daisy-kirjaa kuunnellessasi, kuulet opasäänen sanovan ”yksi minuutti, kaksi minuuttia, viisi minuuttia” ja siitä eteenpäin viiden minuutin välein. Päästä sormi kelausnäppäimeltä sen ajan kohdalta, minkä verran haluat siirtyä julkaisussa eteen- tai taaksepäin. Lukeminen jatkuu automaattisesti.

Jos painat kelausnäppäimiä kerran lyhyesti, liikut viisi sekuntia eteen- ja taaksepäin.

9. Äänen säätäminen

Laitteen ylälaidassa on kolmen näppäinparin ryhmä. Vasemmanpuoleinen kapeampi näppäinpari säätää äänen sävyä. Ylempi puoli kirkastaa ja alempi tummentaa lukijan ääntä. Kookkaampi keskimäinen oranssi näppäinpari on äänen voimakkuuden säätöä varten. Ylempi puoli voimistaa ääntä joka painalluksella, alempi hiljentää. Oikeanpuoleinen kapeampi näppäinpari säätää äänen nopeutta. Ylempi puoli nopeuttaa ja alempi hidastaa lukijan ääntä.

10. Käyttöopas muistikortilla

Kuunnellaksesi muistikortilla olevaa käyttöopasta, painele numeronäppäintä 1 siirtyäksesi Tekstitiedosto-kirjahyllyyn. Laite kertoo ohjeen nimen. Toista/Pysäytä-näppäimellä saat sen kuunneltavaksi. Kun haluat palata kuuntelemaan cd-levyä, painele taas näppäintä 1 siirtyäksesi Daisy-kirjat-hyllyyn.

11. Kirjanmerkit

Voit asettaa kirjanmerkkejä vasemman laidan pystyrivin keskimmaisella näppäimellä niihin kohtiin, joihin haluat palata myöhemmin. Näppäin on muodoltaan kärjellään oleva neliö.

Kirjanmerkin asettaminen

Aseta kirjanmerkki kuunneltavaan kohtaan painamalla kirjanmerkinäppäintä kahdesti tai pitkään, kunnes laite ilmoittaa: "Lisää kirjanmerkki". Anna kirjanmerkille haluamasi numero ja vahvista Risu(#)-näppäimellä tai Toista/Pysäytä-näppäimellä, jolloin kuuntelu jatkuu.

Voit myös antaa laitteen lisätä kirjanmerkit järjestyksessä. Paina kirjanmerkinäppäintä kahdesti ja vahvasta Risu(#)- tai Toista/Pysäytä-näppäimellä.

Kirjanmerkkiin siirtyminen

Kun haluat palata kohtaan, johon olet lisännyt kirjanmerkin, paina kirjanmerkinäppäintä lyhyesti kerran, niin että kuulet "Siirry kirjanmerkkiin". Anna kirjanmerkin numero, ja vahvasta Risu(#)- tai Toista/Pysäytä-näppäimellä jatkaaksesi lukemista. Opasääni kertoo, jos kirjanmerkkejä ei löydy.

Kirjanmerkkien poistaminen

Poistaaksesi yksittäisiä kirjanmerkkejä, paina näppäintä viisi kertaa, kunnes opasääni sanoo: "Poista kirjanmerkki". Anna kirjanmerkin numero, ja vahvasta poisto Risu(#)-näppäimellä.

Voit poistaa kaikki kirjanmerkit kerralla. Paina kirjanmerkinäppäintä viisi kertaa, kunnes kuulet "poista kirjanmerkki". Paina numeronäppäintä yhdeksän viisi kertaa ja vahvasta Risu(#)-näppäimellä. Kuulet ilmoituksen "9 kirjanmerkkiä tässä kirjassa poistettu".

12. Julkaisun alkuun tai loppuun siirtyminen

Voit siirtyä nopeasti julkaisun alkuun painamalla kerran Siirry sivulle -näppäintä, joka on neliönmuotoinen näppäin kahvan oikealla puolella ylimmäisenä. Vahvasta siirtyminen Risu(#)-näppäimellä ja käynnistä lukeminen Toista/Pysäytä-näppäimellä. Julkaisun loppuun pääset painamalla kerran Siirry sivulle -näppäintä ja kelaa eteenpäin -näppäintä.

13. Unitoiminto ja kellonajan ilmoitus

Automaattinen sammutus on hyödyksi silloin, jos arvelet voivasi nukahtaa kuuntelun aikana. Toista/Pysäytä-näppäimen yläpuolella on puolikuun muotoinen Unitoiminto-näppäin ja sen vasemmalla puolella palaa oranssi merkkivalo, kun toiminto on käytössä.

Painaessasi Unitoiminto-näppäintä toistuvasti laite tarjoaa vaihtoehtoisia aikoja: 15, 30, 45, 60 minuuttia, mukautettu

sekä unitoiminnon poiskytkennän. Paina unitoimintonäppäintä niin monta kertaa, että olet sopivan ajan kohdalla. Laite sammuttaa virran viimeksi kuullun ajan perusteella. Jos olet jo asettanut jonkin ajan, näppäimen painaminen antaa ilmoituksen, paljonko aikaa on jäljellä ennen sammutusta. Sen jälkeen voit taas muuttaa aikaa uusilla painalluksilla. Merkkivalo alkaa vilkkua minuuttia ennen ajan päättymistä ja laite ilmoittaa sulkeutuvansa.

Mukautetussa vaihtoehdossa voit syöttää minuuttimäärän numeronäppäimistöltä. Vahvista Risu(#)-näppäimellä tai Toista/Pysäytä-näppäimellä.

Kellonajan ja päivämäärän kuulet painaessasi näppäintä kerran. Huom. kellonaika pitää asettaa itse. Paina pitkään Unitoiminto-näppäintä. Siirry numeronäppäimillä kaksi tai kahdeksan valikossa kohtaan "Aseta aika" ja paina risu (#)-näppäintä. Laitteen pyytäessä syöttämään tunnin, anna tuntilukema numeronäppäimistöltä ja vahvista se risu(#)- tai Toista/Pysäytä-näppäimellä tai peruuta Tähti(*)-näppäimellä. Seuraavaksi pyydetään minuutit. Syötä lukema ja vahvista risu(#)-näppäimellä. Laite kertoo, että aika on vahvistettu. Pääset valikoista pois painamalla unitoiminto-näppäintä.

Kesäaika-asetuksella voit siirtää aikaa tunnin eteen- tai taaksepäin. Paina pitkään unitoimintonäppäintä päästäksesi aika-asetuksiin. Siirry näppäimellä 8 kohtaan ajan lisäasetukset. Siirry näppäimellä 6 kohtaan normaali aika. Näppäimellä 8 vaihdat kesäajan ja normaalin ajan välillä. Vahvista Risu(#)-näppäimellä ja vahvista uudestaan Risu(#)-näppäimellä ajan ja päivämäärän ilmoittaminen, jotta asetukset tallentuu. Laite kertoo, että asetukset on vahvistettu. Poistu valikosta painamalla unitoimintonäppäintä.

14. Useampi julkaisu cd-levyllä

Äänilehtiä sisältävällä levyllä voi olla joskus useita lehtiä. Valitaksesi toisen julkaisun, paina numeronäppäimistön 1-näppäintä. Opasääni sanoo: "Kirjaluetelo" ja kirjahyllyn nimen,

jossa olet. Kuulet myös julkaisujen lukumäärän ja monennenko julkaisun kohdalla olet.

Painamalla numeronäppäintä 6 siirryt seuraavaan julkaisuun ja painamalla näppäintä 4 siirryt edelliseen julkaisuun. Kirjahyllyn julkaisuja voit kiertää ympäri sekä eteen- että taaksepäin. Valitse Toista/Pysäytä-näppäimellä haluamasi julkaisu. Valitusta julkaisusta pääset takaisin kirjahyllyyn painamalla 1-näppäintä ja voit vaihtaa halutessasi toiseen julkaisuun.

15. Julkaisun selailu

Lopuksi voit kokeilla julkaisun **selaamista** laitteen keskiosan numeronäppäimillä 2, 4, 6 ja 8.

Daisy-soitin tarjoaa mahdollisuuden jäsenneltyihin äänijulkaisuihin. Julkaisun luvut on voitu eritellä otsikoiden ja alaotsikoiden perusteella numeroiduille tasoille. Jos haluat löytää julkaisusta jonkin tietyn kohdan, voit siirtyä suoraan siihen tasojen avulla kelaamatta pitkiä aikoja.

Opasääni mainitsee vain ne tasonumerot, jotka sisältyvät kuunneltavana olevaan julkaisuun. Äänikirjoissa on useimmiten yksi taso kirjan lukujen mukaan. Oppikirjoissa taas voi olla monia alaotsikoita, jolloin tasoja on useita. Äänilehdissä on usein pääotsikot eli osastot tasolla yksi ja näiden alaotsikot eli artikkelit tasolla kaksi.

Julkaisussa siirrytään alimman siihen jäsennellyn tason mukaan, jos et valitse muuta tasoa. Esim. selatessasi äänilehtiä, jossa on osastot tasolla yksi ja artikkelit tasolla kaksi, siirryt artikkelista toiseen. Jos valitset tason yksi, siirryt julkaisussa pääotsikosta toiseen ja hyppäät artikkelien yli.

Tason valinta

Valitse ensin taso tai tapa, jolla haluat siirtyä. Valinta tehdään painelemalla joko numeronäppäimiä 2 tai 8. Opasääni luettelee julkaisun sisältämien tasojen numeroita ja muita siirtymistapoja, esim. lause.

Tasolla siirtyminen

Kun olet kuullut opasäänen lausuvan etsimäsi tason numeron tai muun sopivan vaihtoehdon, voit etsiä haluamaasi kohtaa numeronäppäimellä 4, joka siirtää taaksepäin tai näppäimellä 6, joka siirtää eteenpäin. Laite jatkaa lukemista automaattisesti.

Esim. Jos olet valinnut numeronäppäimillä 2 tai 8 kohdan, jossa opasääni lausuu sanan "taso yksi", voit siirtää lukukohtaa luvun tai pääotsikon verran taakse tai eteenpäin painamalla numeronäppäimiä 4 tai 6.

Aikasiirtymä ja sivulle siirtyminen

Luettelossa on myös vaihtoehtona "Aikasiirtymä". Jos valitset sen, numeronäppäin 6 siirtää yhden minuutin eteenpäin ja näppäin 4 minuutin verran taaksepäin.

Joihinkin äänijulkaisuihin on jäsennelty myös sivunumerot. Kuulet silloin tasoluettelo selatessasi sanan "Sivu". Jos pidät numeronäppäintä 4 pitkään pohjassa, siirryt kymmenen sivua kerrallaan taaksepäin. Eteenpäin siirtyminen tapahtuu näppäimellä 6. Päästä sormi näppäimeltä haluamasi sivumäärän kohdalla.

Siirry sivulle -näppäimellä pääset suoraan tietylle sivulle. Paina kerran kahvan oikealla puolella olevaa ylintä näppäintä. Anna näppäimistöltä numero ja vahvista Risu(#)-näppäimellä.

Tämän oppaan lopussa on käytännön esimerkki tasojen avulla tehdystä keittokirjan jäsentelystä.

16. Kirjahyllyjen välillä liikkuminen

Jos kuuntelet sekä cd-levyjä että muistikortille tai -tikulle tallennettuja kirjoja, siirryt eri kirjahyllyjen välillä painamalla toistuvasti **numeronäppäintä 1 eli Kirjahyllynäppäintä**. Vain ne kirjahyllyt mainitaan, joissa on sisältöä. Kirjahyllyjä voi kiertää vain eteenpäin. Numero-näppäimillä 4 ja 6 selaat kunkin hyllyn julkaisuja. Jos olet tallentanut esimerkiksi muistikortille äänikirjoja ja laitteessa on myös cd-levy, laite

kertoo sekä muistikortin että cd-levyn julkaisut ”Daisy-kirjat” hyllyssä. Opasääni mainitsee, onko julkaisu cd-levyllä vai SD-muistikortilla tai USB-muistilla (=muistitikku).

17. Lisätietoa laitteen sisäisessä käyttöohjeessa

Lisätietoja toiminnoista saat laitteen sisäisestä käyttöohjeesta. Saat ohjeen käyttöön ja pois käytöstä painamalla pidempään numeronäppäintä yksi.

Muistikortti

Voit kopioida Daisy-julkaisuja ja esim. tekstitiedostoja tietokoneelta muistikortille tai -tikulle kuunneltavaksi laitteella. Seuraavissa luvuissa kerrotaan muistikortin käytöstä ja miten tiedostoja siirretään muistikortille.

Muistikortin paikalleen asettaminen

On suositeltavaa poistaa ja laittaa muistikortti paikalleen, kun laitteen virta on sammutettu, ettei kortti vioitu. Aseta laite niin, että kahva on vasemmalla. Muistikorttipaikan kapea aukko on oikeassa sivussa taimmaisena. Poista muistikortti painamalla korttia sisäänpäin, jolloin lukitusmekanismi vapauttaa kortin.

Aseta muistikortti paikalleen niin, että sen viistosti leikattu kulma osoittaa ylös vasemmalle. Paina korttia kevyesti, kunnes se lukkiutuu. Kortti ei asetu paikoilleen, mikäli se on väärin päin.

Kortin vinon kulman vastakkaisessa pitkässä sivussa on liukuva vipu, jolla muistikortti voidaan suojata siten, että kortille ei voida tallentaa tietoa. Suojaus on päällä vivun ollessa oikeanpuoleisessa asennossaan. Muistikorttiin ei saa liimata pistekirjoitus- tai mustavalkotarraa, se voi vahingoittaa laitetta.

Kun laite käynnistetään muistikortin asettamisen jälkeen, muistikortille luodaan laitteen tarvitsemat kansiot eri julkaisutyypeille.

Julkaisutyypit ja niiden kansiot

Laite toistaa eri julkaisutyyppejä ja käsittelee niitä eri tavoin. Julkaisutyyppejä voivat olla esim. Daisy-äänikirjat, tekstitiedostot, musiikkitiedostot ja podcastit. Jotta Daisy-soitin tunnistaa julkaisutyypit, on tärkeää, että kopioit eri sisällöt omiin kansioihinsa muistikortilla. Laite luo kansiot automaattisesti, kun laitat muistikortin paikalleen. Muistitikulle kansiot pitää tehdä käsin.

Muistikortilla ovat kansiot erilaisille julkaisuille seuraavasti:

\$VRDTB: Daisy-kirjat. Jokainen kirja tallennetaan omaan alikansioonsa, jonka voit nimetä haluamallasi tavalla. Voit tehdä myös aihepiirin mukaan kansioita.

\$VRMUSIC: Musiikkitiedostot (mp3, mp4, ogg, flac, wav). Musiikki voidaan tallentaa omiin alikansioihinsa esim. artistin, albumin, tyyliuunnan jne. perusteella.

\$VROTHERBOOKS: Muut kuin Daisy-kirjat, esim. mp3-äänikirjat. Jos äänikirjassa on useita tiedostoja, se kannattaa tallentaa omaan alikansioonsa.

\$VRPODCAST: Podcastit (mp3, ogg, wav, flac).

\$VRTEXT: Tekstitiedostot (txt, html, xml, rtf, docx). Jokainen tekstitiedosto näkyy kirjaluetelossa omana julkaisunaan. Tiedostot luetaan laitteen sisäisellä puhesyntetisaattorilla.

Laite voi luoda muita \$VR-alkuisia tiedostonimiä. Niitä ei pidä poistaa tai muuttaa.

Jos laite ei luo \$VR-alkuisia kansioita automaattisesti, tarkista ensin, että kirjoitus suojaus on pois päältä (muistikortin reunassa oleva vipu on oikeanpuoleisessa asennossa). Muistikortin alustus saattaa auttaa. Avaa valikko näppäimellä seitsemän ja paina toistuvasti niin monta kertaa, että kuulet ”alusta muistikortti”. Vahvista Risu(#)-näppäimellä. Jos alustus ei auta, kansiot pitää tehdä käsin tietokoneella.

Daisy-julkaisun kopiointi muistikortille

Kopioinnin voi suorittaa siirtoa helpottavalla Daisy-apuri-ohjelmalla tai manuaalisesti tietokoneen Kopioi ja liitä -toiminnolla.

Daisy-apuri

Voit asentaa laitteen muistikortilta Windows-tietokoneelle Daisy-apuri-ohjelman, joka on tarkoitettu helpottamaan Daisy-julkaisujen siirtoa. Muistikortilla on myös Daisy-apurin käyttöohje. Ohjelman voit ladata myös Ohjepankista <https://ohjepankki.nkl.fi>.

Kopioiminen tietokoneella

Asetettuasi muistikortin tietokoneen muistikorttipaikkaan tai erilliseen muistikortinlukijaan, näet sen Windowsin Tietokone -sovelluksessa ja resurssienhallinnassa omana asemanaan, johon voit siirtää tietoa samaan tapaan kuin esim. USB-muistikortille tai kiintolevyille. Kopioi Daisy-julkaisu manuaalisesti Kopioi ja liitä-toiminnolla. Jos verkosta ladattu Daisy-julkaisu on zip-muotoinen pakattu tiedosto, se pitää purkaa ennen muistikortille kopioimista.

CD-levyn kopiointi Stratuksella

Voit kopioida CD-levyn muistikortille painamalla Stratuksen 3-näppäintä. Laite ehdottaa kopioimista USB-muistikortilta SD-kortille. Jatka vahvistamalla toiminto Risu-näppäimellä (#) ja vahvista kopiointi uudestaan Risulla.

Esimerkki tasojen jäsentelystä

KEITTOKIRJA		
TASO 1 (Pääotsikot)	TASO 2 (Alaotsikot)	TASO 3 (Varsinaiset ohjeet)
Liharuoat	Paistit	Kalkkunapaisti
		Rosvopaisti
		Patapaisti
	Kastikkeet	Jauhelihakastike
		Maksakastike
	Keitot	Sienikeitto
		Sipulikeitto
Kalaruoat	Paistetut kalat	Silakkapihvit
		Leivitetty kampela
		Pippurihauki
	Uunikalat	Smetanalohi
		Sitruunaseiti
Kasvisruoat	Laatikot	Punajuurikiusaus
		Kasvislasagne
	Salaatit	Retikkasalaatti
		Herkkusienisalaatti